

DE VERGETEN CRISIS VAN DE VECHT

door Johan Gortworst

“De Vecht? Waar ligt dat?” was de spontane vraag van een kennis toen ik hem vertelde op bezoek te gaan bij onze parochianen in De Vecht, een buurtschap die vlak tegen Apeldoorn aan ligt. Het is een geliefde pleisterplaats voor fietsers die graag afstappen bij café De Groot in het midden van buurtschap. Tegenover het café staat bij de Grote Wetering een bronzen beeld van twee jongetjes die met water spelen. Toch bleek uit die vraag niet iedereen deze buurtschap te kennen. Een voorbeeld van de kloof tussen stad en platteland? In de parochie ruimte, achter de basisschool, spreek ik met Riet Simons en Trees Hendriks.

Mond-en-klauwzeercrisis

“Weet je dat niet?” Trees kijkt me verbaasd aan als ik terloops vraag naar de bedoeling van het beeld van de spelende kinderen. “We hebben het gekozen als herinnering aan de MKZ-crisis!” Wanneer was dat ook alweer? Ik herinner me in Apeldoorn de rode linten die je de toegang tot het Orderbos ontzegden. Hermetisch afgesloten was het gebied niet, want vanaf een andere kant kon je gewoon erin. In De Vecht ging het in 2001 anders eraan toe. “De streek lag plat. We konden bijna het erf niet af. Duizenden dieren zijn gedood.

Het was verschrikkelijk. Het levenswerk van veel boeren werd in één klap vernietigd. De stedelingen hebben nooit echt begrepen wat deze crisis met de boeren en hun families heeft gedaan. Zij weten niet wat het betekent als je ziet dat gezonde dieren worden gedood en in vrachtwagens afgevoerd.” Het raakt Trees nog steeds. “Corona?”, vult Riet aan. “Voor de stedelingen was dat een groot probleem. Voor ons viel het best mee. Het was niet te vergelijken met de ellende

in 2001. De mensen zijn die crisis allang vergeten.” De beelden komen bij me terug. Ik herinner me een gesprek met een boer in Terwolde, jaren later, die met veel emotie in zijn stem over die tijd sprak. Ook hij moest opnieuw beginnen. Zijn buurman kwam de crisis niet te boven. Hij leeft niet meer. De tegenstellingen tussen stad en platteland, die bij de verkiezingen van 2023 een thema waren, zijn in de Kamer voelbaar. De BBB kreeg in deze streek de meeste stemmen. “De kerk zat in die jaren stampvol.” Trees zoekt een parochieblad op uit 2001. Pastor De Jong nam het in zijn voorwoord voor de boeren op. Bijna profetisch schetst hij het dilemma waarvoor we vandaag nog steeds staan. Er is meer aandacht nodig voor een gezond leefklimaat voor mens en dier, maar hij vindt het onterecht om de prijs daarvoor alleen bij de agrariërs te leggen. “Ik ben ervan overtuigd dat niemand zo’n sterke band heeft met de schepping en de schepselen dan de boeren.” Het kan maar beter gezegd zijn.

= VITA =

PAROCHIEBLAD ST. ANTONIUS

<p><i>Platteland en redactieadres:</i> Bij fam. Blonckamp, Kerkstraat 40 - De Vecht 7395 PH De Vecht - Terwolde tel. 055-323 1208 spreekuur: do. 9.30 - 12.15 u.</p>	<p><i>Banknummer:</i> Kerkbestuur Antoniusparochie Kerkgeld nr. 15 08 02 447 7395 PH De Vecht - Terwolde Restauratiefonds nr. 1508 00 614</p>		
<p><i>Pastoraal team regio:</i></p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">J.G. Peeters Kerklaan 18 7391 AN Twello Tel. 0571 - 271 360 Tel. spreekuur: ma. di. do en vr. 9.00 - 10.00 u.</td> <td style="width: 50%;">H.J.M. de Jong Busslootlaan 17A 7383 AC Busstoo Tel. 0571 - 261 227 Tel. spreekuur: ma. di. do en vr. 12.00 - 13.00 u.</td> </tr> </table>		J.G. Peeters Kerklaan 18 7391 AN Twello Tel. 0571 - 271 360 Tel. spreekuur: ma. di. do en vr. 9.00 - 10.00 u.	H.J.M. de Jong Busslootlaan 17A 7383 AC Busstoo Tel. 0571 - 261 227 Tel. spreekuur: ma. di. do en vr. 12.00 - 13.00 u.
J.G. Peeters Kerklaan 18 7391 AN Twello Tel. 0571 - 271 360 Tel. spreekuur: ma. di. do en vr. 9.00 - 10.00 u.	H.J.M. de Jong Busslootlaan 17A 7383 AC Busstoo Tel. 0571 - 261 227 Tel. spreekuur: ma. di. do en vr. 12.00 - 13.00 u.		

*** april 2001 ***

PASEN
Af en toe loop ik bij haar binnen, even horen hoe het met haar is. Ze kan wel wat steun gebruiken, een luisterend oor en bij tijd en wijle een arm om haar schouder. Gemakkelijk heeft ze het zeker niet. Haar echtgenoot heeft jaren achter de tralies doorgebracht. Al die tijd heeft ze hem echter standvastig bezocht, met in haar achterhoofd: “Ik heb hem trouw beloofd, dat moet ik dan ook volhouden.” Haar zoon blowt er stervig op los – om alle ellende even kwijt te kunnen raken? – en haar dochter heeft depressieve klachten. Hoe houd je het vol, mens, vraag ik me vaak af.

Barre tijden
Op een dag was ze achter in de tuin bezig, toen ik had aangebeeld, het duurde dus even voordat ze de deur opendeed. Ondertussen stond ik te genieten van de krukussen, die, ondanks de kou van de afgelopen weken,

- 1 -

Vergrijzing

De Sint Antoniuskerk staat te koop. Zij werd in 1921 ingewijd door de deken van Apeldoorn, maar is nu aan de eredienst onttrokken. Achter de kerk ligt de begraafplaats. Elke donderdag is een onderhoudsploeg bezig met het wieden van het onkruid tussen de graven. Een oudere man strooit geroutineerd kalkkorrels over het gazon. De basisschool is door de parochie gesticht en heeft de naam Antonius behouden, maar is nu een brede school. Riet laat me de ontmoetingsruimte zien waar pastoor Ten Have niet zolang geleden de kinderen vertelde over het leven van Antonius van Padua. Zij praat met waardering over die bijeenkomst. De tijden zijn veranderd. De vergrijzing heeft voor de parochie gevolgen. Trees en Riet zijn realistisch. “Zoals het nu gaat, houdt het een keer op. Onze kinderen gaan niet meer naar de kerk. En die schakel met de nieuwe generatie missen we. We kunnen niet meer dan ons best doen.”

Naoberschap

Is er dan nog wel sprake van een omzien naar elkaar of is iedereen zo druk dat ook die traditie in De Vecht verdwijnt? Het was mijn hoofdvraag toen ik naar dit gesprek reed. De boerderijen zagen er onderweg zo vredig en goed verzorgd uit. Wat moet het hier mooi wonen zijn. Riet stelt me gerust. “De mensen staan nog steeds voor elkaar klaar. Het ‘naoberschap’ is hier springlevend. Je deelt lief en leed.” Trees noemt als voorbeeld de foaienpot van café De Groot, die wordt besteed aan fruitmanden voor de zieken in het dorp. “Als hier een ambulance door de streek rijdt, wil je toch weten wat er speelt en of je iets kunt betekenen. In de stad is dat natuurlijk anders”, zegt Trees.

Leven op het platteland

Hoe het is om op het platteland te wonen? Trees kijkt me lachend aan. “Gewoon hard werken! Je bent nooit klaar. Je moet ertegen kunnen dat, als je net de ramen gelapt hebt, je de volgende dag weer opnieuw kunt beginnen door het opwaaierende stof van een langrijdende trekker.”

“Je moet tegen overlast kunnen”, zegt Riet. “De wegen zijn soms modderig door de trekkers die met volle wagens langs je huis denderen. Het oogsten kan tot in de avonduren doorgaan.”

“Als er gegierd wordt en je zit net onder de wind, moet je niet klagen”, zegt Trees met een knipoog.

“Vergeet de lucht van de afgekeurde uien niet, die aan de mestkalveren worden gevoerd”, verzucht Riet.

“We hebben een levendig verenigingsleven. Er is een vrouwenvereniging (Zij-Actief) waar over uiteenlopende onderwerpen gesproken wordt. De sportvereniging Vlugg en Lenig verbindt op haar manier de mensen met elkaar. Er zijn veel meisjes die er voetballen. We hebben ook een carnavalsvereniging, De Vrogge Reuiers. Die trekt veel jeugd.” Ik kom nog even op het beeld terug. Wat is de verbinding met de MKZ-crisis? Ik zag die niet. “In sommige dorpen kozen ze als monument voor het afbeelden van dieren”, legt Trees uit. “Wij wilden iets overhouden, waarvan je blij wordt na al die ellende. Kinderen hebben toch de toekomst?” Vanaf nu zal ik met heel andere ogen kijken naar het beeld van die elkaar plagende jongetjes.

*De Vechtertjes,
beeld van Greet Grotendiek, 1998*